

Lofoten

Speciaal samengesteld voor [...]

Sofie Maertens en Michiel Vanhee

Colofon

© 2010 Odyssee Reisgidsen vof
Lofoten: © Sofie Maertens en Michiel Vanhee

Sofie Maertens (1981) en *Michiel Vanhee* (1981) zijn twee jonge vertalers, reizigers en levensgenieters. Beiden studeerden Vertaalkunde aan Hogeschool Gent. In 2008-2009 werkten zij als gidsen op de Lofoten. Zij wonen in Gent.

Odyssee: kies & reis

In 2008 is gestart met het digitaliseren van de Odyssee-gidsen, waardoor het mogelijk is dat de reiziger op de Odyssee-website zijn of haar eigen gids samenstelt, die vervolgens als PDF-bestanden of als uitgeprinte versie thuis wordt afgeleverd.

Dit concept, dat ook wel Publishing On Demand (POD) wordt genoemd, heeft Odyssee ontwikkeld met Nils van der Meer en Hubert Bredt.

Zie voor meer informatie over Odyssee-gidsen: www.odyssee-reisgidsen.nl

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Desalniettemin kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Odyssee-gidsen komen tot stand mede dankzij hulp van derden, zoals verkeersbureau's, (regionale) VVV-kantoren en andere organisaties. En lezers die bruikbare reacties hebben gestuurd. Voor een overzicht van allen die op een of andere manier hebben meegewerkt, zie: www.odyssee-reisgidsen.nl

Teksten mogen niet zonder toestemming van de auteurs worden verspreid.

Voor reacties, aanvullingen en suggesties: odyssee@odyssee-reisgidsen.nl

Voorwoord

Met deze door jezelf samengestelde Odyssee-reisgids kun je gebaande én ongebaalde wegen verkennen. Odyssee-gidsen kenmerken zich door een eigentijdse beschrijving van de steden en streken die je bezoekt. Natuurlijk: kerken, kastelen en musea komen uitgebreid aan bod, maar ook afgelegen dorpen, vergeten attracties en stille natuurgebieden. Odyssee beschrijft land, stad en streek niet als een openluchtmuseum, maar als plekken waar heden, verleden en toekomst samenkomen. Ook de minder aantrekkelijke kanten komen aan bod, zoals industriegebieden, waarbij zij aangetekend dat ook hier voor de liefhebber bezienswaardigheden zijn.

Uiteraard is het belangrijkste deel van de gids het reisdeel, dat je zelf hebt samengesteld. De beschrijving van steden en streken wordt telkens afgesloten met een blok praktische informatie. Onder het kopje Accommodatie worden de namen van enkele hotels, pensions en/of kamers bij particulieren - het eigenlijke bed & breakfast - genoemd. De prijs die vermeld wordt geldt voor een standaard tweepersoonskamer tenzij anders vermeld. Uiteraard worden bij zoveel mogelijk praktische adressen de betreffende website genoemd.

Met het reisdeel ontvang je – als je daarvoor gekozen hebt – ook achtergrondinformatie over de geschiedenis, politiek, economie en cultuur, alsmede praktische informatie over het reizen, overnachtingsmogelijkheden en eten en drinken. Verder is er een alfabetisch overzicht van allerhande praktische zaken, zoals alarmnummers, geldverkeer en openingstijden.

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen? Laat het ons weten! Of heb je tips hebben over hotels, pensions, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag!

Stuur een email naar: odyssee@odyssee-reisgidsen.nl

Wij wensen je veel plezier met deze Odyssee-reisgids!

Namens alle auteurs,
Bartho Hendriksen, Leo Platvoet

Inhoud

Lofoten voorbeeld	6
Inleiding: Lofoten verkennen	6
Austvågøy	7
Landschap en bevolking	9
Praktisch ABC.....	12

Lofoten voorbeeld

Gravdal. Foto Sofie Maertens & Michiel Vanhee

Inleiding: Lofoten verkennen

Wat mag je verwachten op de Lofoten, de fascinerende archipel in het hoge noorden? 's Zomers een sprookjesachtig land badend in bijzonder zonlicht. Niet alleen overdag, maar ook 's nachts, wanneer de middernachtzon als levenselixir van het noorden laag boven de horizon hangt. De massieve bergformaties werpen hun schaduw over dal en fjord. De kleuren van de zomer zijn intens. De groene grasweides en bruine bergflanken contrasteren fel met het blauwe zeewater, de rode vissershutten en de bonte bergflora. Je blik glijdt langs steile en ruwe bergwanden omhoog en stort vervolgens als een rotsblok recht naar beneden in de vlakke zeespiegel. De witte zandstranden strelen niet alleen het oog van elke bezoeker, maar spreken evengoed tot de verbeelding van de talrijke schapen en lammeren die er hun stekje hebben. De bergwereld nodigt uit tot grootse belevenissen. Hoe hoog je als wandelaar ook komt, je zal letterlijk en figuurlijk naar adem happen. Spitse pieken om je heen en blauw-groene baaien aan je voeten: aangrijpende schoonheid.

Hier kan je in het licht van de middernachtzon je tent opslaan of in een authentieke vissershut de geur van het vissersleven opsnuiven. De zeevogels nodigen je kraaiend uit op een boottocht naar de vogelrotsen en de talrijke vis in zee verleidt tot hengelvontuur.

Eind augustus valt het doek over de zomer. Achter de schermen wordt het Lofotendecor grondig omgebouwd. In de herfst word je overweldigd door intense rust en stilte. De bladeren van de bomen kleuren goudgeel en het wordt weer donker 's avonds. De nachten worden langer en het daglicht schaarser, tot in het hartje van de arctische winter de nacht over de dag heerst. Meteen een uitgelezen kans om op zoek te gaan naar het dansende noorderlicht dat een heldere sterrenhemel groen kleurt. In januari komt de kabeljauw kuitschieten

en veranderen de Lofoten in een lappendeken van stokvisrekken, de houten kerken van het noorden.

Elk seizoen heeft zijn eigen karakter en biedt de bezoeker unieke ervaringen en onvergetelijke indrukken. Maak kennis met de vele gezichten van de Lofoten. Wees hartelijk welkom op de eilanden van licht en stilte.

Austvågøy

Helemaal in het noordoosten van de Lofoten ligt het eiland **Austvågøy**. In het noorden paalt het eiland aan de archipel Vesterålen en in het oosten wordt het door de zee-engte Raftsund geflankeerd. Dankzij de in december 2007 geopende wegverbinding *Lofast* is Austvågøy tegenwoordig zonder veerboot bereikbaar. Een indrukwekkend berglandschap beslaat het grootste deel van het eiland, rond de Raftsund vinden we zelfs een aantal duizenders. De hoogste piek, de Higravtinden, is met zijn 1146 meter meteen ook het dak van de Lofoten. Op Austvågøy ligt ook de grootste plaats van de Lofoten, Svolvær, een levendige haven die dagelijks met een bezoekje van het Noorse passagiersschip *Hurtigruten* wordt vereerd.

Fiskebøl en omgeving

De zee-engte **Raftsund** vormt de geografische scheidingslijn tussen het eiland Austvågøy op de Lofoten en het eiland Hinnøya op de Vesterålen. Een klein zuidelijk deel van Hinnøya maakt administratief gezien deel uit van de Lofoten. Het gaat concreet om het sympathieke dorp Digermulen en onmiddellijke omgeving. Digermulen ligt op twintig kilometer van de E10 (afslag even ten oosten van de brug over de Raftsund). Het geasfalteerde traject tussen de E10 en Digermulen is een van de rustigste en meest rustieke wegstroken die je op de hele Lofoten zal vinden. De Raftsund wijkt niet van je zijde en ongeveer halfweg kan je zelfs even in de fameuze **Trollfjord** piepen die aan de overkant van de zee-arm ligt. De populaire fjord is 2 kilometer lang, 72 meter diep en op zijn smalste punt slechts 80 meter breed. Zonder meer een van de populairste attracties op de Lofoten. De kale fjordwanden maken je heel klein en storten vanaf bijna duizend meter hoogte loodrecht in het water. Neem ook de tijd om de omringende bergwereld in je op te nemen. Van hieruit heb je namelijk een uitzicht op de allerhoogste Lofotentoppen, waaronder de Higravtinden (1146 meter) en de Rulten (1062 meter).

Digermulen

Digermulen (240 inw.) kende zijn bloeitijd vanaf eind 19de eeuw tot het begin van de Tweede Wereldoorlog. Vooral de herhaalde bezoeken van de Duitse keizer Wilhelm II rond 1890 bezorgden het dorp een heuse reputatie in het buitenland. In het zog van de keizer vonden nog tijdens het interbellum dagelijks meerdere toeristenboten de weg naar de afgelegen parel. Van die bedrijvigheid valt vandaag niet veel meer te merken. De toestand van het dorp laat zich wellicht nog het best als ‘comateus’ omschrijven. Ideaal dus voor al wie naar rust op zoek is.

De kerk van Digermulen werd in 1951 ingewijd. Vanaf het iets lager gelegen kerkhof heb je een prachtig uitzicht over de zee-engte Raftsund. Bij helder weer is zelfs de brug te zien die 20 kilometer verder noordelijk de Lofoten met de Vesterålen verbindt.

Keizer Wilhelm II bedwong hier meermaals de zogenaamde *Digermulkollen*, een 384 meter hoge heuvel met een machtig uitzicht in de vier hemelsrichtingen. Op de top van de Digermulkollen werd de *Keiservarden* opgericht, een wat pompeus monument ter ere van de despoot.

Wandeloctocht van Digermulen naar Digermulkollen met Keiservarden (384 meter) (matig zwaar)

Route: Deels aangeduid pad. Een steile, maar vrij korte klim. 360°-uitzicht op de omliggende bergformaties. Duur: 1,5 uur heen, 1 uur terug.

Tijdens deze wandeling treed je letterlijk in de voetsporen van de Duitse Keizer Wilhelm II die zowel in 1889 als in 1906 in het gezelschap van zijn gevolg de Digermulkollen bedwong. Het leverde hem het wat protserige monument Keiservarden op dat nog steeds boven op de top staat. Voorts werden speciaal voor Zijne Majesteit op gezette plaatsen kettingen langs het pad gespannen die ook de hedendaagse wandelaar zullen verblijden.

De beklimming van de Digermulkollen begint in het 'centrum' van Digermulen. Tussen de aanlegsteiger van de veerboot en de dorpskerk loopt links vlak naast een woonhuis een aardeweg naar boven. Het pad stijgt, draait naar rechts af en loopt via een grasweide het bos in. Het is duidelijk te volgen en gaat vrij steil omhoog tussen de bomen door. Af en toe wijken de bomen voor een prachtig uitzicht op het dorp en de achterliggende eilanden Store Molla en Årsteinen. Bij het begin van de zomer word je hier omringd door kleurrijke bloemen en in juli kan je al snoepen van de eerste blauwe bosbessen.

Eens boven het boomrijk blijf je het pad een eindje rechts van de kale bergtop volgen tot je links een pad ziet dat de top als het ware langs achteren benadert. Bovenaan tref je de voornoemde Keiservarden aan, twee grote steenmannen die lovend de komst van keizer Wilhelm II herdenken. Het uitzicht op de zee-engte Raftsund, met kleppers als de besneeuwde piek Rulten en de boven de Trollfjord uittorende Trolltinden, is even adembenemend als de blik op de bergen van het vasteland en de Vestfjord in het oosten. Neem dezelfde weg terug naar beneden.

Store Molla

In Digermulen kan je het veer naar het eiland **Store Molla** nemen. Store Molla is een relatief klein eiland en heeft geen landverbindingen. De gevolgen behoeven weinig commentaar. Woonden hier ooit nog zevenhonderd mensen, dan was het aantal vaste inwoners in 2008 teruggevallen tot amper dertig stuks. Op het eiland is een (grind)weg aangelegd. Vanaf de kade in Finnvika kan je zuidoostwaarts naar Ulvågen of zuidwestwaarts naar Brettesnes. De 15 kilometer lange kustroute naar Brettesnes verdient aanbeveling. De uitzichten op de bergpracht van Austvågøy, met onder andere de 1062 meter hoge Rulten, zijn ronduit adembenemend. Store Molla zelf biedt meer groen en minder kaalheid dan je gewoonlijk op de Lofoten ziet. De zachte kustlijn verleent het landschap een bijna lieflijk karakter.

In de 17de eeuw was **Brettesnes** een belangrijk vissersdorp dat stokvis, levertraan en gezouten vis naar Bergen uitvoerde. Later kwam hier ook een guano-fabriek waar vismeel geproduceerd werd uit gedroogde kabeljauwkoppen. De productie werd nog uitgebreid naar haringolie, maar moest uiteindelijk toch

worden stilgelegd. De spookgebouwen van de fabriek staan er wat verroest bij, maar er gaat nog steeds een indrukwekkende stank van uit. Brettesnes is misschien niet het meest pittoreske dorp van de Lofoten, maar de setting maakt veel goed: het dorp is prachtig gelegen rond een brede baai met eindeloze witte zandstranden.

Fiskebøl

Wie de Lofoten vanuit het noorden benadert, komt via het Vesterålendorp Melbu en het veer over de Hadsselfjord in **Fiskebøl** terecht. Daar bieden zich twee mogelijkheden aan: ofwel neem je onmiddellijk de E10 naar Svolvær (het snelste alternatief), ofwel volg je de secundaire weg 888 om via het duingebied rond Sanden, het middernachtzonstrand van Laukvik en de camping van Sandsletta op de E10 uit te komen in Vestpollen (het mooiste alternatief).

De verkeersarme route via de 888 is een van de vergeten parels van de Lofoten. Langs talrijke fjorden, baaien, landbouwarealen en moerassen verken je de noordelijkste uitloper van de Lofoten. Je wordt daarbij geflankeerd door een rits bergtoppen van een zelden geziene rauwheid.

PRAKTISCHE INFORMATIE FISKEBØL EN OMGEVING

Bus naar Laukvik-Svolvær; Evenes-Narvik; Melbu-Stokmarknes-Sortland.

Boot meermaals per dag vaart het veer 18-732 heen en weer tussen Fiskebøl en Melbu op de Vesterålen. Actuele tijdschema's vind je op www.177nordland.no. Informatie: T 750 64100.

Accommodatie Kongsmark Hytteferie, Kongsmarka (20 km ten noorden van Digermulen), www.kongsmark.no, T 761 55845 (350 NOK). Verstild paradijs dat strikt genomen niet op de Lofoten, maar wel op het naburige eiland Hinnøya (Vesterålen) ligt. Uitstekende uitvalsbasis voor de regio rond Digermulen en het eiland Store Molla. De 4 hutten zijn geschikt voor groepen van 3 tot 7 personen. Vrij goedkoop door de randligging.

Camping Raftsundet camping, Raften (15 km ten noorden van Digermulen), T 761 55858. Prachtig gelegen, maar kleine camping aan de zee-engte Raftsund (net geen Lofoten meer). Een website ontbreekt, maar voor een 360°-blik op de omgeving kan je terecht op www.viewlofoten.no/viewpoints/raften.html. Niet luxueus, wel verzorgd en rustig.

[...]

Achtergrondinformatie

Landschap en bevolking

De Lofoten strekken zich 100 tot 200 kilometer ten noorden van de poolcirkel uit over de 67e en 68e breedtegraad. In het oosten worden de eilanden van het vasteland gescheiden door de Vestfjord en in het westen ligt de Noorse Zee, die deel uitmaakt van de Atlantische Oceaan. Ten noorden van de Lofoten ligt een andere eilandengroep, de Vesterålen, die net als de Lofoten tot de provincie (*fylke*) Nordland behoort.

Geografische indeling

De Lofoten bestaan uit vijf grotere en twee kleinere eilanden die worden omringd door duizenden vaak minuscule scheren. De vijf grootste eilanden heten van oost naar west: Austvågøy, Gimsøy, Vestvågøy, Flakstadøy en Moskenesøy. Het suffix *-øy* betekent *eiland*. Die vijf hoofdeilanden werden in de jaren 1980 middels bruggen en een onderzeese tunnel met elkaar verbonden. De twee zuidelijkste eilandjes Værøy en Røst (dat laatste eigenlijk zelf een kleine archipel) liggen te veraf om met de grote eilandenketting te kunnen worden verbonden. Veerboot en (in het geval van Røst) vliegtuig brengen soelaas.

De hoofdadere op de vijf grote eilanden is de 168 kilometer lange E10, die de oostelijke uithoek Fiskebøl met het westelijke eindpunt Å verbindt. Toen koning Olav V in 1963 de Lofoten bezocht om diezelfde E10 plechtig in te wijden, schonk hij zijn naam aan het Noorse deel van de Europese weg die in het Zweedse Kiruna begint. Op naamborden langs de E10 staat nog steeds *Kong Olavs Vei* (Koning Olavs Weg) te lezen. In een drietal uur kan je tegenwoordig van Fiskebøl naar Å rijden, wat vóór de jaren 1980 ondenkbaar was. Vroeger lag aan beide kanten van elk eiland telkens een veerboot klaar om reizigers over te varen. Een rit van Austvågøy naar Moskenesøy was met andere woorden geen evidentie. Uiteraard werd de bouw van de bruggen en de tunnel warm onthaald door de plaatselijke bevolking.

Een mijlpaal in de geschiedenis van de wegenbouw op de Lofoten is de vastelandverbinding *Lofast*, die op 1 december 2007 werd ingewijd door koningin Sonja. *Lofast* is een tientallen kilometers lange constructie bestaande uit meerdere bruggen en onderzeese tunnels die de archipel in het noorden (via de Vesterålen) met het vasteland verbindt. Een bijna waanzinnig en uiterst vakkundig hoogstandje dat bij de plaatselijke bevolking gemengde gevoelens losweekt. Het merendeel van de inwoners juicht het project toe, terwijl een minderheid van critici vreest dat de Lofoten hun geïsoleerde karakter dreigen te verliezen en wel eens ten prooi zouden kunnen vallen aan massatoerisme. Die vrees blijkt vooralsnog ongegrond.

Bevolking en bestuur

Er zijn ongeveer 24 000 inwoners op de Lofoten die over 1227 km² en zes gemeenten verspreid zijn. De administratieve gemeentegrenzen komen niet altijd met de geografische eilandengrenzen overeen. Zo omvat de gemeente Vågan niet alleen de twee noordelijke eilanden Austvågøy en Gimsøy, maar ook de kleinere eilanden Skrova, Store Molla en Lille Molla én het zuidelijke deel van Noorwegens grootste eiland Hinnøya. Vågan telt 9000 inwoners en komt daarmee qua inwonersaantal in de buurt van de gemeente Vestvågøy, die 10 700 inwoners telt en het volledige gelijknamige eiland beslaat. De omvang van de gemeente Flakstad is groter dan die van het eiland Flakstadøy zelf, want administratief gesproken behoort het noordelijke deel van het eiland Moskenesøy ook nog tot de gemeente Flakstad. Die telt, net als de gemeente Moskenes, ongeveer 1300 inwoners. Værøy en Røst hebben elk ongeveer 700 inwoners.

Gemiddeld telt de eilandengroep 20 inwoners per km². Ter vergelijking: in Nederland en België schommelt de bevolkingsdichtheid rond respectievelijk 485 en 345 inwoners per km². In heel Noorwegen wonen er gemiddeld amper 15 mensen per km².

Naam Lofoten

De naam Lofoten is afgeleid van het oud-Zweedse *ló*, wat lynx betekent, en het

Austnesfjord. Foto Sofie Maertens & Michiel Vanhee

oud-Noorse *fotr* of *voet*. Oorspronkelijk sloeg de naam enkel op het centraal gelegen eiland *Vestvågøy*, dat de vorm van een lynxpoot heeft of zou hebben. Gaandeweg werd de naam *Lofotr* echter voor de hele eilandengroep gebruikt. Ook *Vargfotr*, de vroegere naam van het huidige *Flakstadøy*, verwijst naar een dierenpoot: *varg* is oud-Noors voor wolf.

Klimaat

“Op de Lofoten is er *veel* weer”, klinkt het in de volksmond. Op de grillige arctische weergoden valt inderdaad geen staat te maken. Soms krijg je op één dag de vier jaargetijden te zien.

De Lofoten worden doorkruist door de 68e breedtegraad. Wanneer we die in westelijke richting blijven volgen en de Atlantische Oceaan oversteken, komen we in hartje Groenland en in de Hudson Bay terecht, grotendeels onbewoonbare regio's. Hier op de Lofoten, op dezelfde breedtegraad, kan de mens echter probleemloos overleven. Dat heeft hij uitsluitend te danken aan de invloed van de warme Golfstroom. De gemiddelde temperatuur tijdens de koudste wintermaand (februari) bedraagt -1°C ! Een paar honderd kilometer verder landinwaarts, in *Kautokeino* bijvoorbeeld, worden rond die tijd temperaturen van gemiddeld $-14,5^{\circ}\text{C}$ gemeten.

De Lofoten kennen een maritiem, mild zeeklimaat, wat ook relatief koele zomers met zich meebrengt. Waar de gemiddelde temperatuur in januari en februari slechts één graad onder het vriespunt ligt, bedraagt die tijdens de warmste zomermaanden juli en augustus niet meer dan 12°C . Zomerse uitschieters tot 25°C zijn echter niet ongewoon.

Wie Lofoten zegt, zegt wind. Door de geëxponeerde ligging van de archipel waait het hier 96% van de tijd. 's Zomers heerst er vaak een polair hogedruk-

gebied met noordelijke winden, wat mooi, maar koel weer betekent. Komt de wind uit het zuiden of zuidwesten, dan voert hij vaak regen met zich mee. Juni is de droogste maand op de Lofoten met gemiddeld 45 mm neerslag. In oktober, de natste maand van het jaar, valt minstens drie keer zoveel neerslag.

Markant zijn ook de regionale verschillen op de Lofoten. De meeste neerslag valt langs de westkust, waar vochtige zeelucht op de bergen stoot, vervolgens bij het opstijgen afkoelt en uiteindelijk regen of dichte mist (plaatselijk *skodde* genaamd, spreek uit als ‘skodje’) veroorzaakt. Ondertussen kan het enkele kilometers verderop, langs de kant van het vasteland, windstil en zonnig zijn.

[...]

Praktisch ABC

Alarmnummers

Politie: T 112

Ambulance: T 113

Brandweer: T 110

Voor hoogdringende medische hulp bel je het alarmnummer T 113.

Alcohol en drugs

Alcohol is beperkt verkrijgbaar. Bier vind je in de supermarkten, maar niet na 18 uur (op heel wat plaatsen niet na 16 uur op zaterdag). Alle andere alcoholische dranken vind je enkel in de alcoholwinkel *Vinmonopolet* in Svolvær en Leknes (geopend van 10 tot 18 uur van dinsdag tot vrijdag, van 10 tot 16 uur op maandag en van 10 tot 15 uur op zaterdag). Van drugscriminaliteit is weinig of geen sprake.

Allemansrecht

Ter hoogte van arctische breedtegraden reageert de natuur bijzonder gevoelig op vernieling en menselijke ingrepen. Stapsporen kunnen in moerassige gebieden geruime tijd zichtbaar blijven en achtergelaten afval slingert nog decennialang onverteerd rond. In zo’n gevoelig milieu moet men zich dus ten volle bewust zijn van zijn eigen gedrag en het zogenaamde *Allemansrett* (allemansrecht) naar waarde schatten.

Ook op de Lofoten geldt het allemansrecht. Dat ongeschreven Scandinavische recht schenkt de vakantieganger grote vrijheid, maar vraagt in ruil daarvoor een verantwoord gedrag tegenover Moeder Natuur. De hoofdregel luidt: “Verstoort niet en verniel niet”.

Het allemansrecht is ontstaan in tijden waarin de reiziger over het algemeen niet voor zijn plezier onderweg was. Het liet hem toe over andermans land te gaan wanneer er geen alternatieve wegen waren. Wanneer hij plots te kampen kreeg met donkere onweerswolken, mocht hij op andermans grond zijn tent opslaan en er overnachten. Ook mocht hij wilde bessen en paddenstoelen plukken.

Hoewel de tijden veranderd zijn, wordt het allemansrecht op de Lofoten nog steeds zoveel mogelijk geëerbiedigd. Algemeen wordt echter gesteld dat wild-

kamperen niet toegelaten is voor autobestuurders of groepen (vanaf 3 à 4 personen), behalve in een noodgeval. Indien automobilisten hier en daar toch hun tentje voor een nacht mogen opslaan aan een idyllisch meer, hebben ze dat puur te danken aan de gastvrijheid van de Noren. Opdat dat zo zou blijven, is het van belang dat iedereen het allemansrecht respecteert en weloverwogen en bewust van zijn vrijheid geniet.

Helaas zijn enkele onverantwoorde toeristen er de laatste jaren in geslaagd om het voorpaginanieuws in de lokale kranten te halen: Hele bomen werden als brandhout gebruikt, eendenkuikens boven het kampvuur gebraden, bergen afval en menselijke excrementen op parkeerplaatsen achtergelaten. Blijkbaar hebben de schuldigen het recht “in de natuur te doen en laten wat men wil” al te breed geïnterpreteerd. Uiteraard worden de Noren niet meteen gelukkig bij het lezen van dergelijke krantenkoppen en hoeft het niet te verwonderen dat hier en daar stemmen luid worden om het allemansrecht te beknotten of zelfs helemaal af te schaffen. Navolgend worden enkele van de basisrechten en -plichten opgesomd, zodat je ter plekke je steentje kan bijdragen tot het behoud van het allemansrecht.

Het allemansrecht

Het Scandinavische allemansrett (allemansrecht) behelst onder andere dat men:

- te voet of op ski's het grondgebied van een ander mag doorkruisen, behalve als het om akkergrond gaat;
  - zijn tent mag opslaan of slapen onder de sterren op het grondgebied van een ander, indien dat op een minimumafstand van 150 meter van de bebouwing gebeurt. Wenst men langer dan twee nachten op dezelfde plek te blijven, moet men de toestemming van de landeigenaar vragen, behalve in de bergen of andere afgelegen gebieden;
  - wilde bessen en bloemen mag plukken, in zoverre die niet beschermd zijn. Voor de moltebær (kruipbraam) geldt een eigen wet: de eigenaar van de grond waarop de bessen groeien, bezit het exclusieve recht om ze te plukken;
  - geen vuur mag stoken waar brandgevaar bestaat;
  - geen takken, twijgen of schors van levende bomen mag afbreken;
-

Register

A

allemansrecht 13

Austvågøy 7

B

Brettesnes 8

D

Digermulen 7

Digermulkollen 8

F

Fiskebøl 9

N

naam Lofoten 10

R

Raftsund 7

S

Store Molla 8

T

Trollfjord 7

[...]

